

Bava Basra (172a-b)

ההוא שטרך דנפק לבי דינא דרב הונא — **There was this document that emerged in the court of Rav Huna,** והוא כותב ביה — **in which was written:** — “**I, So-and-so the son of So-and-so, borrowed a *maneh* (one hundred *zuz*) from you,**” but the lender was not identified by name. **[172b]** אמר רב הונא — **Rav Huna said** concerning this document: — **The words “from you”** could mean — **אפילו משרבור מלכא — or even “from King Shapur.”** That is, there is no conclusive evidence that the person holding the document is the lender. Therefore, he cannot collect with this document.

This ruling is challenged:

אמר ליה רב חסדא לרבא — **Rav Chisda thereupon said to Rabbah:** — **Go out and look into this matter,** — **דלאחרתא בעי לה רב הונא מינד — for in the evening Rav Huna will question you concerning it.** — **[Rabbah] went out, investigated, and found** a relevant Baraisa. **For it has been taught in a Baraisa:** — **A *get* that has witnesses signed on it** — **אבא שאול אומר — ABBA SHAUL SAYS:** — **אם כתוב בו גרשתיה היום — If the words, “I have divorced her today,” are written in it,** — **[the *get*] is valid.** — **אלמא — Thus,** we see from Abba Shaul's ruling — **היום ההוא יומא דנפיק — that the word “today” in the *get* is understood to refer to the day on which [the document] emerges in court, i.e. the day on which the woman produces the *get* in court to establish her divorce.** — **Therefore, here too,** in the case of a document that states, “I borrowed money from you,” we should say that — **אם כתוב בו גרשתיה היום — the words “from you” — are understood to refer to that person from whose hand [the document] emerges.**

Kiddushin (47b)

אמר אדם לאישה — **If a man said to a woman: become betrothed to me with this note of indebtedness,** — **או שהיה לו מלנה ביד אחרים — or if he had a loan in the hands of others** [i.e. others owed money to him], — **והירשה עליהם — and he granted her power of attorney over these monies,** allowing her to collect them in his stead, — **רבי מאיר אומר מקודשת — in these cases, R' Meir says that the woman is betrothed,** — **וחכמים אומרים אינה מקודשת — but the Sages say that she is not betrothed...** — **Here, however, [the Tannaim] argue in respect to Shmuel's [principle].** — **For Shmuel said: [48a] — If [a creditor] sells a note of indebtedness to his fellow,** — **וחרוץ ומחלו — and afterwards, he forgives [the debt] that the document records,** — **[the debt] is indeed forgiven;** the buyer of the document can no longer collect it. — **ואפילו יורש מוחל — Moreover** after the seller's death, **even the seller's heir can forgive** the debt. — **דמר אית ליה דשמואל — In our Baraisa, then, one master [the Sages] subscribes to the view of Shmuel;** that is, the Sages contend that even after the man gives the note of indebtedness to the woman, he can still forgive the debt, erasing her power to collect it. — **ואמר ליה דשמואל — And the other master [R' Meir] does not subscribe to the view of Shmuel;** he contends that the man *cannot* forgive the debt after transferring the document, and thus, the woman's right to collect cannot be erased.

Yet another explanation of the dispute is offered:

— **Or, if you prefer, say:** — **דכולי עלמא אית להו דשמואל — In fact, everyone in the Baraisa subscribes to the view of Shmuel;** in other words, both Tannaim agree that the man can forgive the debt even after giving the document to the woman. — **ואהא באשה קמיפלגי — And here, [the Tannaim] argue concerning a woman** specifically. — **מר סבר אשה סמכה דעתה — One master [R' Meir] contends: The woman whom this man betroths will trust him;** — **מימר אמרה — she will say to herself:** — **“[The man] who is betrothing me will not abandon my [interests] in order to forgive the debt of someone else!”**

צ'ק כהוראה ושליחות

תורת רבית (עמ' שס) - צ'ק אין דינו ממש כשטר שהרי הוא כנותן לו פתק לבנק שיקבל כסף וכאילו נותן לו כסף מזומן ביום הנקוב בצ'ק, אלא שנותן לו הפתק מהיום, וכן שמענו מהגרש"ז אויערבאך. ואף שכיום על פי החוק דנים אותו כמי שמתחייב על ידי חתימתו על הצ'ק אין הכוונה שיש כאן שטר חוב, אלא שעל פי חוק הרי זה כמי שנתן לו פתק שיקח כסף מהבנק, ועל דבר זה החוק מחייבו להיות אחראי. [ועל פתחי חושן דיני הלואה י, סקכ"א ד"ה צד, שאין בשליחות זו שום צד קנין במה שנותן את השיק למוטב.]

צ'ק ככסף

אגרות משה (ח"מ טו) - והנה אם בשעת הלואה נתן הלוח טשעק שלו על זמן דאחר השמיטה הוא כקביעת זמן, ועוד יותר מזה שהוא נחשב גם כתשלומין מאחר שאסור לפסול טשעק בדינא דמלכותא, וכשביטל הטשעק נמצא התחלת חיובו הוא מאחר שמיטה. [ועל גם דיני ממונות (ח"ג עמ' צ).]

צ'ק כשטר התחייבות

פתחי חושן (דיני הלואה י, סקכ"א ד"ה ומכל) - יש למצוא צדדי זכות וקנין שיש למקבל השיק מצד מנהג המדינה... ונמצא כאילו התחייב כותב השיק לשלם למוטב הסכום הנקוב בשיק, וממילא יש לדון בו כדין שטר חוב... ואף על פי שעדיין יכול לבטל את השיק, אין זה אלא בינו לבין הבנק, אבל אין זה גורע מן ההחייבות שקיבל על עצמו כלפי מקבל השיק... ובכל אופן אין המוטב או המחזיק בשיק זוכה בכסף המופקד בבנק, ואף לא ממנהג המדינה. [ועל הצ'ק בהלכה (עמ' צב) יש לומר דהלשון "שלמו לפקודת" שכתוב בצ'ק מכיון שנהגו להתחייב בו, הוי כהסכמה ללשון חיוב.]

מכירת צ'ק של אחרים

תורת רבית (עמ' שנט) - ואף שאין כאן מעמד שלשתם או כתיבה ומסירה, נראה שהמנהג שעל ידי המסירה והחתימה שחותם על גב הצ'ק לא גרע מסיטומתא שמועיל... דכיון שכך המנהג שנקנה על ידי מסירה והסבת הצ'ק [endorsement] הרי זה מועיל.

מנחת יצחק (ה, קיט) - טשעקען הנהוג בזמן הזה, אף אם כתוב בו שם המלוה, אבל כפי החוק אם כותב המלוה שמו על צד הב' ומוסרו לאחר אז הוי כמו שהוא המלוה דינו כמו שהיה כתב לכל מי שמוציאו... ועל בתשובת צמח צדק... ויכול אדם ליתן לחבירו שטר זה אפילו בלא כתיבה ומסירה ואפילו בלא כח והרשאה.

קנין קרקע בצ'ק

ש"ך (קצ, א) - מעשה בא לפני בראובן שקנה קרקע משמעון ולא החזיק בה, רק שנתן לו ממרני" שיש לו על לוי בדמי הקרקע, ויש שהיו רוצים לומר כיון דשטרות אין גופן ממון ואין בהם דין אונאה ושומרין ושאר דברים אין המקח נקנה בהם, ופסקתי דנקנה המקח בנתינת ממרני" זו... שאינו יכול למחול דנכתב לכתחלה לשם מוציא זה... כיון דאית ליה הנאה גמרו ומשעבדי נפשיהו.

הצ'ק בהלכה (עמ' צט) - לפי מה שנתבאר דבממרני של אחרים לכולי עלמא יכול לקנות בו קרקע, אם כן גם בצ'ק של אחרים דינא הכי ומועיל בתורת כסף לקנין קרקע... ברם להסוברים דהוא כהוראה גרידא צריך עיון אם חשיב ככסף. ובצ'ק של עצמו לפי מה שנתבאר שם דתלוי בפלוגתת הפוסקים אם מהני קנין בשטר חוב דידיה דהכסף אגיד גביה, מכל מקום יש לומר דהצ'ק עדיף דאם נאמר דהחסרון דאגיד גביה הוא משום דעדיין צריך לגבותו ממנו, אם כן בצ'ק כיון דגבייתו מהבנק יש לומר דלא מיחשב אגיד גביה. וכל שכן להסוברים בצ'ק הוא כדבר ערך, ואף אם הוא שטר חוב, הרי מכל מקום מצד סחירותו עדיף ממרני.

Introduction:

I. Checks shouldn't be a kinyan:

It's not kesef.

It's not a shtar; it's just directing the bank to pay someone when he gets there.

It's not dina dmalchusa, because even the malchus doesn't call it a kinyan. (Commercial Paper p. 247: Giving credit to Seller's account is not payment in the sense that the drawer, Buyer, has effected payment to a holder and is discharged on the instrument under U.C.C. §3-603(1). Payment in this sense occurs only when PB Bank makes *final payment* of the check under Article 4... Completing the process of posting the check, even if accomplished before the Bank's midnight deadline, results in final payment of Buyer's check.

II. Three explanations of checks:

III. Differences between the reasons:

If he gave the check as a present and it got burned up. (If it's just an order, he doesn't have to do anything more; if it's kesef itself, he lost his kesef; but if it's a promissory note (or a התחייבות), he has to go through with it.)

Can it be used to buy an esrog, if you hold you need a קנין דאורייתא של כסף to be דאורייתא.

IV. Will it buy a field?

על עוד במשפטי התורה ח"א